

TOA SOAN: 7 PHAN DINH PHUNG, HA NOI - DIEN THOAI: (04-4) 7471625 - (04-4) 6454118 - FAX: (04-4) 7474913

Vì nhân dân phục vụ!

nhân dân

NĂM THỨ 56
SỐ 15984

THỨ BA

25-10-2005

23 tháng Chín năm Ất Dậu

ĐI QUAN CỦA ĐẢNG ỦY QUÂN SỰ TRUNG ƯƠNG VÀ BÀ CHỐC PHÒNG
TIẾNG NÓI CỦA LỰC LƯỢNG QUÂN SỰ

- BAO ĐIỆN TỬ: www.quandoinhandan.org.vn - THƯ ĐIỆN TỬ: qund@quandoinhandan.org.vn - CHI SỐ: 12341-ISSN 0866-7993

Đi tìm bí ẩn CỦA CUỘC CHIẾN TRANH VIỆT NAM

ĐA 40 năm kể từ khi trận đánh ở Plây-me kết thúc với việc một đơn vị quân đội Việt Nam đánh tan trận tập kích đầu tiên bằng đường không quy mô lớn chưa từng có của Mỹ, một cựu sĩ quan của Sở tình báo quốc phòng Mỹ, ông Tô-ri-xon, đã đến Hà Nội để tìm gặp Trung tướng Nguyễn Đình Ước với hy vọng ông có thể trả lời những câu hỏi mà phía Mỹ vẫn chưa lý giải được sau trận đánh này.

Ông Tô-ri-xon mở đầu buổi nói chuyện sáng 24-10: "Lúc đó chúng tôi ở mặt trận không bao giờ nghĩ ngờ có trung đoàn 66 vào. Đầu tháng 11-1965, chúng tôi nhận được báo cáo là có một hàng binh của trung đoàn 66 ở Plây-cu và ngay lập tức lên phòng nhì của quân đoàn 2 Mỹ để tìm hiểu chi tiết về trung đoàn 66 của sư đoàn 304. Thế nhưng họ trả lời là không có trung đoàn này. Theo họ biết, sư đoàn 304 chỉ có 3 trung đoàn bộ binh và một trung đoàn pháo binh. Về chiến dịch Plây-me, tôi có nghiên cứu và một số vấn đề chúng tôi chưa hiểu. Chẳng hạn Đơn vị Bà Bì, Làng Tùng 1, Làng Tùng 2 ở đâu? Cách bố trí của trung đoàn 66 là như thế nào? Giám đốc của trung tâm Việt Nam ở Mỹ đồng ý cho tôi sang đây để tìm hiểu về kế hoạch của Tướng Chu Huy Mân, cách bố trí của trung đoàn 66 như thế nào? Trung đoàn 320 và trung đoàn 33 về đâu sau trận đánh? Đó là những câu hỏi mà chúng tôi muốn có câu trả lời để báo cáo vào ngày 12-11 tới tại Mỹ trong một cuộc hội thảo về chiến tranh ở Việt Nam".

Trung tướng Nguyễn Đình Ước ngạc nhiên vì vốn tiếng Việt của ông Tô-ri-xon quá tốt đến nỗi ông thuộc rành rành từng tên đơn vị của Việt Nam và thực sự biết nhiều về Quân đội nhân dân Việt Nam. Số là, ông Tô-ri-xon đã từng học tiếng Việt và từ năm 1965-1967 và làm nhiệm vụ thẩm vấn các quân nhân Việt Nam bị bắt nên ông không lạ gì tên các đơn vị

Trung tướng Nguyễn Đình Ước (bên phải) tiếp chuyện ông Tô-ri-xon.

của Việt Nam trên chiến trường khi đó. Ông Tô-ri-xon tiết lộ: "Tôi đã từng thẩm vấn hàng nghìn người Việt Nam nhưng mỗi khi phải đối mặt với một Đảng viên thì đó luôn là một cuộc đánh vật và câu trả lời cuối cùng cũng chỉ là "không biết". Đa số những người bị bắt thẩm vấn đều trả lời câu đầu tiên là "Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một". Khi ấy tôi nghĩ, như vậy làm sao chúng tôi có thể thắng được đây".

Giải đáp một số thắc mắc của ông Tô-ri-xon, Trung tướng Nguyễn Đình Ước cho biết: "Trong thời kỳ trận Plây-me diễn ra, tôi là Tổng biên tập báo *Quân đội nhân dân* nên nắm được những diễn biến chính của trận đánh này. Báo chí ở Hoa Kỳ hồi đó có đăng tin bắt được một tù binh bị thương của trung đoàn 66, tên là Nguyễn Văn Hùng. Khi đưa lên trực thăng, người sĩ quan Mỹ có hỏi có phải anh ở miền Bắc vào và vào từ bao giờ? Lúc đó Mỹ còn đang tranh luận có quân đội miền Bắc vào hay không? Anh Hùng đã trả lời bằng tiếng Anh: "Tôi là người Việt Nam, tôi đi chiến đấu trên đất nước

có kinh nghiệm đánh lại loại hình này. Chúng có tính cơ động nhanh và có thể tập trung quân nhanh. Ban ngày đánh nhau, tối về thành phố ăn tiệc. Như vậy, đây là một sức mạnh của quân Mỹ khiến Việt Nam cần chú trọng để đối phó. Tuy nhiên, với kinh nghiệm và sáng tạo trong chiến đấu, bộ đội Việt Nam đã chủ động hiệp đồng đánh mạnh, khiến Mỹ bị bất ngờ ngay khi đổ quân vào Plây-me.

Con Người là yếu tố quyết định làm nên chiến thắng của Việt Nam. Về điều này, ông Tô-ni-xon muốn gặp trực tiếp những cựu chiến binh của trung đoàn 66 và trung đoàn 33 để tìm hiểu tâm lý của họ lúc chiến đấu. Rõ ràng, họ được sự phân công của lãnh đạo nhưng lúc nổ súng thì sao đây? Trung tướng Nguyễn Đình Ước nói ngay: "Chính báo Mỹ đã tường thuật rằng, quân đội Mỹ sợ cả từ con giun con dế, không quen với chiến trường. Trong khi đó, những chiến sĩ quân đội Việt Nam có thể quên mình vì Tổ quốc và có một điều lệnh không phải viết bằng giấy mà tiếng súng chiến đấu là mệnh lệnh của hiệp đồng. Do đó, khi có nổ súng trận đánh Plây-me bắt đầu, mặc dù ở thế bị động nhưng các đơn vị đã tập trung phối hợp và chỉ vài tiếng sau, các đơn vị quân đội ở đó đã phối hợp đánh bại trận đổ bộ đường không của Mỹ.

Nhất trí với quan điểm này, ông Tô-ni-xon cho biết, một trường hợp đặc biệt: "Một sĩ quan Mỹ là bạn của tôi đóng ở Đà Lạt sợ côn trùng đến nỗi cho đào tường hào quanh nhà và đổ chất độc da cam xung quanh. Do ảnh hưởng của chất độc, ông này đã chết một cách vô cùng thảm thương. Bản thân tôi cũng bị bệnh tiểu đường do ảnh hưởng của chất độc da cam khi tiếp xúc với các quần áo và các đồ vật có nhiễm chất độc da cam của người bị thảm nạn".

Bi ẩn của cuộc chiến Plây-me đã phần nào được sáng tỏ: Chính ý chí chiến đấu và tinh thần hợp đồng cao của quân đội Việt Nam đã đánh bại những trận tập kích lớn chưa từng có của Mỹ. Trong ngày hôm nay, 25-10, ông Tô-ni-xon cũng sẽ được gặp Đại tướng Chu Huy Mân, Thượng tướng Đặng Vũ Hiệp để có thêm những câu trả lời cho thắc mắc của phía Mỹ. Tuy nhiên, theo Trung tướng Nguyễn Đình Ước, cuộc chiến tranh đã qua và bây giờ chúng ta chỉ nên tìm hiểu nó dưới góc độ lịch sử để rút ra những bài học nhằm tránh những cuộc chiến tranh không cần thiết.

Bài và ảnh: NGỌC HÙNG

Việt Nam, chống lại quân xâm lược nước ngoài. Ông không có quyền hỏi tôi ở đâu đến cả". Sĩ quan Mỹ đó cứ hỏi mãi và uy hiếp. Anh Hùng nói: "Tôi còn quả lựu đạn sau lưng, nếu anh còn ép nữa tôi sẽ cho nổ". Sĩ quan Mỹ đã rất khâm phục và viết lên báo Mỹ: "Tôi chưa từng thấy người chiến sĩ nào thông minh, trả lời rành rọt bằng tiếng Anh và dũng cảm như vậy". Báo *Quân đội nhân dân* đã đăng lại bài viết này. Sau này tìm hiểu ra, đúng là anh Hùng thuộc trung đoàn 66 và anh bị địch bắt trong khi đang đi lấy gạo".

Trung tướng Nguyễn Đình Ước nhớ lại thời điểm trước khi diễn ra trận Plây-me: Khi đó, Mỹ mới thành lập một sư đoàn kị binh bay và một sư đoàn không vận rồi đưa ngay sang Việt Nam. Bộ trưởng quốc phòng Mac Na-ma-ra coi đây là một phát minh quân sự mới của Hoa Kỳ trong thế kỷ 20 vì khi đó Liên Xô chưa dùng trực thăng nhiều như thế. Vì có chiến tranh hạt nhân, Mỹ xây dựng 2 trung đoàn, mỗi trung đoàn có 500 máy bay chính thức để đẩy nhanh tốc độ tấn công tới 300km/ngày. Do đó, Việt Nam chưa